ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 20.5.2020
COM(2020) 528 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του Ηνωμένου Βασιλείου του 2020 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης του Ηνωμένου Βασιλείου του 2020

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του Ηνωμένου Βασιλείου του 2020 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης του Ηνωμένου Βασιλείου του 2020

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών[1], και ιδίως το άρθρο 9 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών[2], και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 17 Δεκεμβρίου 2019, η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία σηματοδότησε την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2020 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Ελήφθη δεόντως υπόψη ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων, που διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017. Στις 17 Δεκεμβρίου 2019, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία το Ηνωμένο Βασίλειο δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπεριστατωμένη επισκόπηση.

(2) Μετά την αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την ΕΕ στις 31 Ιανουαρίου 2020 και την έναρξη ισχύος της συμφωνίας αποχώρησης, το Ηνωμένο Βασίλειο εισήλθε σε μεταβατική περίοδο, η οποία θα διαρκέσει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020. Η εν λόγω περίοδος μπορεί να παραταθεί κατ' ανώτατο όριο ένα ή δύο έτη εφόσον ληφθεί, πριν από την 1η Ιουλίου 2020, μία μόνη απόφαση από την ΕΕ και το Ηνωμένο Βασίλειο στο πλαίσιο της μικτής επιτροπής που προβλέπεται από τη συμφωνία αποχώρησης.

[1] ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.
[2] ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

Κατά την εν λόγω περίοδο, το δίκαιο της Ένωσης —συμπεριλαμβανομένου του δικαίου που αφορά το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο— εξακολουθεί να εφαρμόζεται για το Ηνωμένο Βασίλειο και εντός αυτού.

(3) Η έκθεση χώρας του 2020 για το Ηνωμένο Βασίλειο[3] δημοσιεύθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2020. Στην έκθεση αξιολογήθηκε η πρόοδος του Ηνωμένου Βασιλείου όσον αφορά την εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 9 Ιουλίου 2019[4], η συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν εκδοθεί κατά τα προηγούμενα έτη και η πρόοδος του Ηνωμένου Βασιλείου ως προς την επίτευξη των εθνικών στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

(4) Στις 11 Μαρτίου 2020, η έξαρση της νόσου COVID-19 κηρύχθηκε επισήμως παγκόσμια πανδημία από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας. Η πανδημία συνιστά σοβαρή κατάσταση έκτακτης ανάγκης στον τομέα της δημόσιας υγείας για τους πολίτες, τις κοινωνίες και τις οικονομίες. Ασκεί έντονη πίεση στα εθνικά συστήματα υγείας, διαταράσσει τις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, προκαλεί αστάθεια στις χρηματοπιστωτικές αγορές, σοκ στην καταναλωτική ζήτηση και αρνητικές επιπτώσεις σε διάφορους τομείς. Απειλεί τις θέσεις εργασίας και τα εισοδήματα των πολιτών, καθώς και τις δραστηριότητες των επιχειρήσεων, ενώ έχει προκαλέσει μεγάλο οικονομικό σοκ που έχει ήδη σοβαρές επιπτώσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στις 13 Μαρτίου 2020 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση[5] με την οποία ζητούσε συντονισμένη οικονομική αντίδραση στην κρίση, με τη συμμετοχή όλων των φορέων σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο.

(5) Αρκετά κράτη μέλη έχουν κηρύξει κατάσταση έκτακτης ανάγκης ή έχουν λάβει μέτρα έκτακτης ανάγκης. Τα μέτρα έκτακτης ανάγκης θα πρέπει να είναι αυστηρά αναλογικά, αναγκαία, περιορισμένα χρονικά και σύμφωνα με τα ευρωπαϊκά και διεθνή πρότυπα. Θα πρέπει να υπόκεινται σε δημοκρατικό έλεγχο και σε έλεγχο από ανεξάρτητη δικαστική αρχή.

(6) Στις 20 Μαρτίου 2020, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για την ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης[6]. Η ρήτρα διαφυγής, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 παράγραφος 1, στο άρθρο 6 παράγραφος 3, στο άρθρο 9 παράγραφος 1 και στο άρθρο 10 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97, καθώς και στο άρθρο 3 παράγραφος 5 και στο άρθρο 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97, διευκολύνει τον συντονισμό των δημοσιονομικών πολιτικών σε περιόδους σοβαρής επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας. Στην ανακοίνωσή της, η Επιτροπή κοινοποίησε στο Συμβούλιο την άποψή της σύμφωνα με την οποία, δεδομένης της αναμενόμενης σοβαρής επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας που προκύπτει από την έξαρση της νόσου COVID-19, οι τρέχουσες συνθήκες επιτρέπουν την ενεργοποίηση της ρήτρας. Στις 23 Μαρτίου 2020, οι υπουργοί Οικονομικών των κρατών μελών συμφώνησαν με την εκτίμηση της Επιτροπής. Η ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής επιτρέπει την προσωρινή απόκλιση από την πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου, εφόσον δεν τίθεται σε κίνδυνο η δημοσιονομική βιωσιμότητα μεσοπρόθεσμα. Όσον αφορά το διορθωτικό σκέλος, το Συμβούλιο μπορεί επίσης να αποφασίσει, κατόπιν σύστασης της Επιτροπής, να εγκρίνει αναθεωρημένη δημοσιονομική πορεία. Η γενική ρήτρα διαφυγής δεν

[3] SWD(2020) 527 final.
[4] ΕΕ C 301 της 5.9.2019, σ. 117.
[5] COM(2020) 112 final.
[6] COM(2020) 123 final.

αναστέλλει τις διαδικασίες του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να αποκλίνουν από τις δημοσιονομικές υποχρεώσεις που θα ίσχυαν κανονικά, ενώ δίνει παράλληλα στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο τη δυνατότητα να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για τον συντονισμό των πολιτικών στο πλαίσιο του Συμφώνου.

(7) Απαιτείται συνεχής δράση για τον περιορισμό και τον έλεγχο της εξάπλωσης της πανδημίας, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας των εθνικών συστημάτων υγείας, τον μετριασμό των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων μέσω μέτρων στήριξης των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών και τη διασφάλιση κατάλληλων συνθηκών υγιεινής και ασφάλειας στον τόπο εργασίας με σκοπό την επανέναρξη της οικονομικής δραστηριότητας. Η Ένωση θα πρέπει να αξιοποιήσει πλήρως τα διάφορα εργαλεία που έχει στη διάθεσή της για να στηρίξει τις προσπάθειες των κρατών μελών σε αυτούς τους τομείς. Παράλληλα, τα κράτη μέλη και η Ένωση θα πρέπει να συνεργαστούν για να εκπονήσουν τα αναγκαία μέτρα για την επάνοδο των κοινωνιών και των οικονομιών μας στην ομαλότητα και στη βιώσιμη ανάπτυξη, ενσωματώνοντας, μεταξύ άλλων, την πράσινη μετάβαση και τον ψηφιακό μετασχηματισμό, και αντλώντας όλα τα διδάγματα από την κρίση.

(8) Η κρίση λόγω της νόσου COVID-19 ανέδειξε την ευελιξία που παρέχει η ενιαία αγορά για την προσαρμογή σε έκτακτες καταστάσεις. Ωστόσο, για να εξασφαλιστεί η ταχεία και ομαλή μετάβαση στη φάση ανάκαμψης και η ελεύθερη κυκλοφορία αγαθών, υπηρεσιών και εργαζομένων, τα έκτακτα μέτρα που εμποδίζουν την ομαλή λειτουργία της ενιαίας αγοράς πρέπει να καταργηθούν μόλις παύσουν να είναι πλέον απαραίτητα. Η τρέχουσα κρίση ανέδειξε την ανάγκη για σχέδια ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κρίσεων στον τομέα της υγείας, τα οποία περιλαμβάνουν ιδίως βελτιωμένες στρατηγικές προμηθειών, διαφοροποιημένες αλυσίδες εφοδιασμού και στρατηγικά αποθέματα βασικών προμηθειών. Πρόκειται για καθοριστικά στοιχεία όσον αφορά την ανάπτυξη ευρύτερων σχεδίων ετοιμότητας για την αντιμετώπιση κρίσεων.

(9) Οι κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας ενδέχεται να είναι άνισα κατανεμημένες μεταξύ των περιφερειών του Ηνωμένου Βασιλείου λόγω διαφορετικών προτύπων εξειδίκευσης. Αυτό το ενδεχόμενο ενέχει τον σημαντικό κίνδυνο διεύρυνσης των περιφερειακών ανισοτήτων στο εσωτερικό του Ηνωμένου Βασιλείου. Η τρέχουσα κατάσταση απαιτεί στοχευμένες απαντήσεις πολιτικής.

(10) Στις 30 Απριλίου 2020, το Ηνωμένο Βασίλειο υπέβαλε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2020 και, στις 7 Μαΐου 2020, το πρόγραμμα σύγκλισης του 2020. Τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους.

(11) Το Ηνωμένο Βασίλειο υπάγεται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και υπόκειται στον κανόνα για το χρέος. Στις 13 Ιουλίου 2018, το Συμβούλιο συνέστησε στο Ηνωμένο Βασίλειο να διασφαλίσει ότι ο ονομαστικός ρυθμός αύξησης των καθαρών πρωτογενών δημόσιων δαπανών[7] δεν θα υπερβεί το 1,6 % την περίοδο 2019-2020, ποσοστό που αντιστοιχεί σε ετήσια

[7] Οι καθαρές πρωτογενείς δημόσιες δαπάνες αποτελούνται από τις συνολικές δημόσιες δαπάνες εξαιρουμένων των δαπανών για τόκους, των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που αναπληρώνονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια και των αλλαγών μη διακριτικής ευχέρειας στη χρηματοδότηση των παροχών ανεργίας. Ο εθνικά χρηματοδοτούμενος ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου εξομαλύνεται σε περίοδο τεσσάρων ετών. Συνυπολογίζονται τα μέτρα διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων ή οι αυξήσεις εσόδων που είναι υποχρεωτικές δια νόμου. Τα έκτακτα μέτρα τόσο στο σκέλος των εσόδων όσο και στο σκέλος των δαπανών συμψηφίζονται.

διαρθρωτική προσαρμογή ύψους 0,6 % του ΑΕΠ. Η συνολική αξιολόγηση της Επιτροπής επιβεβαιώνει ότι υπάρχει κίνδυνος σημαντικής απόκλισης από τη συνιστώμενη πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου την περίοδο 2019-2020, καθώς και τις περιόδους 2018-2019 και 2019-2020 συνολικά. Τα απολογιστικά στοιχεία για την περίοδο 2019-2020 θα είναι διαθέσιμα το φθινόπωρο του 2020.

(12) Στο οικείο πρόγραμμα σύγκλισης του 2019-2020, η κυβέρνηση αναμένει ότι το ονομαστικό ισοζύγιο θα επιδεινωθεί από έλλειμμα 2,2 % του ΑΕΠ το 2019-2020 σε έλλειμμα 2,5 % του ΑΕΠ το 2020-2021. Το έλλειμμα προβλέπεται να αυξηθεί στο 3,1 % του ΑΕΠ το 2021-2022 και να μειωθεί στο 2,4 % έως το 2024-2025. Ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ, μετά τη μείωσή του σε ποσοστό που εκτιμάται στο 83,2 % του ΑΕΠ το 2019-2020, αναμένεται να μειωθεί σε 82,9 % το 2020-2021 σύμφωνα με το πρόγραμμα σύγκλισης του 2019-2020. Ωστόσο, το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται αυτές οι δημοσιονομικές προβολές δεν φαίνεται πλέον ρεαλιστικό, καθώς δεν λαμβάνει υπόψη τις οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19. Επίσης, οι προβολές που περιλαμβάνει το πρόγραμμα δεν λαμβάνουν υπόψη τα μέτρα που ανακοίνωσε το Ηνωμένο Βασίλειο για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19. Οι μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προοπτικές επηρεάζονται από τη μεγάλη αβεβαιότητα που προκαλεί η πανδημία COVID-19.

(13) Ως απάντηση στην πανδημία COVID-19, το Ηνωμένο Βασίλειο έχει λάβει δημοσιονομικά μέτρα για την αύξηση της ικανότητας του οικείου συστήματος υγείας, την ανάσχεση της πανδημίας και την ανακούφιση των ατόμων και των τομέων που έχουν πληγεί ιδιαίτερα. Τα μέτρα αυτά δεν περιλαμβάνονται στις προβλέψεις του προγράμματος σύγκλισης αλλά λαμβάνονται υπόψη στις προβλέψεις της Επιτροπής. Τα δημοσιονομικά μέτρα ανέρχονται σε περίπου 5,5 % του ΑΕΠ και περιλαμβάνουν τη στήριξη των εργαζομένων, των αυτοαπασχολούμενων και των επιχειρήσεων, καθώς και μέτρα κοινωνικής πρόνοιας. Επιπλέον, το Ηνωμένο Βασίλειο ανακοίνωσε μέτρα τα οποία, χωρίς να έχουν άμεση δημοσιονομική επίπτωση, θα συμβάλουν στη στήριξη της ρευστότητας των επιχειρήσεων. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν δανειακές εγγυήσεις ύψους περίπου 16 % του ΑΕΠ. Η πλήρης εφαρμογή των εν λόγω μέτρων, και στη συνέχεια η επανεστίαση των δημοσιονομικών πολιτικών προς την επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, θα συμβάλουν στη διατήρηση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας μεσοπρόθεσμα.

(14) Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2020 και αμετάβλητες πολιτικές, προβλέπεται ότι το ισοζύγιο γενικής κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου θα είναι -10,7 % του ΑΕΠ το 2020-2021 και -6,2 % το 2021-2022. Ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης προβλέπεται να ανέλθει στο 102,5 % του ΑΕΠ το 2020-2021 και στο 100,2 % το 2022. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο βασίζεται το πρόγραμμα σύγκλισης δεν λαμβάνει υπόψη τις επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19, οι δε προβολές που περιλαμβάνει το εν λόγω πρόγραμμα για το χρέος και το έλλειμμα διαφέρουν σημαντικά από εκείνες της Επιτροπής.

(15) Στις 20 Μαΐου 2020, η Επιτροπή δημοσίευσε έκθεση που συντάχθηκε σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης, λόγω της αναμενόμενης υπέρβασης, από το Ηνωμένο Βασίλειο, του ορίου του 3 % του ΑΕΠ για το έλλειμμα την περίοδο 2020-21. Συνολικά, η ανάλυση δείχνει ότι δεν πληρούται το κριτήριο του ελλείμματος, όπως ορίζεται στη Συνθήκη και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/1997.

(16) Η υπό εξέλιξη κρίση λόγω της νόσου COVID-19 έχει δημιουργήσει προκλήσεις οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής που είναι πρωτοφανείς για τις τελευταίες δεκαετίες. Η ανεργία αναμένεται να αυξηθεί κατά σχεδόν 3 εκατοστιαίες μονάδες, από 3,8 % το 2019 στο 6,7 % το 2020, και να ανακάμψει ελαφρά στο 6 % το 2021. Η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου έχει θεσπίσει μέτρα έκτακτης ανάγκης για την άμβλυνση των αρνητικών επιπτώσεων της κρίσης. Το κόστος της άμεσης δημοσιονομικής στήριξης θα εξαρτηθεί από τη ζήτηση αλλά ενδέχεται να ανέλθει σε περίπου 110 δισ. GBP (5,5 % του ΑΕΠ), ποσό που θα συμπληρωθεί με 330 δισ. GBP (16 % του ΑΕΠ) σε εγγυήσεις πιστώσεων για τραπεζικά δάνεια. Έχουν τεθεί σε εφαρμογή συστήματα μειωμένου ωραρίου εργασίας για την προστασία της απασχόλησης, καθώς και μέτρα στήριξης των αυτοαπασχολούμενων. Η κάλυψη και η επιλεξιμότητα για προκαταβολή στο πλαίσιο του καθολικού επιδόματος «Universal Credit» βελτιώθηκαν προσωρινά, ενώ το βασικό ποσό του επιδόματος αυτού αυξήθηκε προσωρινά για δώδεκα μήνες. Οι τοπικές αρχές πρόκειται επίσης να λάβουν πρόσθετη έκτακτη χρηματοδότηση για τη στήριξη των οικονομικά ευάλωτων ατόμων και νοικοκυριών. Η κυβέρνηση ανακοίνωσε επίσης τρίμηνη αναστολή των πληρωμών ενυπόθηκων δανείων για τους ιδιοκτήτες κατοικιών που αντιμετωπίζουν δυσκολίες λόγω του κορονοϊού.

(17) Η Τράπεζα της Αγγλίας, για να στηρίξει την οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων, μείωσε δύο φορές το τραπεζικό επιτόκιο, συνολικά από 0,75 % σε 0,1 %, μείωσε το ποσοστό αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας του Ηνωμένου Βασιλείου στο 0 %, ενώ η προϋπάρχουσα πορεία στόχευε στο 2 % έως τον Δεκέμβριο του 2020, αύξησε το πρόγραμμα αγοράς ομολόγων σε 645 δισ. GBP και ενίσχυσε τη στήριξή της για τη χορήγηση δανείων από τις εμπορικές τράπεζες στην πραγματική οικονομία, παράλληλα με κρατικές δανειακές εγγυήσεις. Η κυβέρνηση επέτρεψε επίσης την αναστολή, για ένα έτος, της καταβολής του φόρου επί επαγγελματικών ακινήτων για ορισμένους τομείς, την αναβολή της καταβολής του ΦΠΑ, καθώς και επιχορηγήσεις σε μετρητά για τις μικρότερες επιχειρήσεις. Η στήριξη της ρευστότητας διατέθηκε επίσης υπό μορφή εγγυήσεων και συνδυασμένων επιχορηγήσεων, στο πλαίσιο του «Coronavirus Business Interruption Loan Scheme» (πρόγραμμα δανεισμού λόγω διακοπής δραστηριοτήτων εξαιτίας του κορονοϊού), προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) των οποίων ο κύκλος εργασιών βρίσκεται κάτω από ένα δεδομένο όριο, με τη χρήση ευρέος φάσματος προϊόντων χρηματοδότησης επιχειρήσεων, όπως οι ανακυκλούμενες πιστωτικές διευκολύνσεις και άλλα προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των βραχυπρόθεσμων δανείων. Επιπλέον, ένα γενικό καθεστώς για την παροχή ρευστότητας σε ΜΜΕ αλλά και σε μεγαλύτερες επιχειρήσεις, το οποίο θα μπορούσε να περιλαμβάνει επενδυτική στήριξη, είναι πλέον διαθέσιμο σε όλους τους τομείς δραστηριότητας. Κατά τη διαδικασία σχεδιασμού και εφαρμογής των μέτρων αυτών πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ανθεκτικότητα του τραπεζικού τομέα.

(18) Η πανδημία COVID-19 έχει αποκαλύψει αδυναμίες στην ετοιμότητα και την ικανότητα των συστημάτων υγείας του Ηνωμένου Βασιλείου να ανταποκριθούν σε τέτοιες εξάρσεις, ιδίως όσον αφορά τις εγκαταστάσεις, το προσωπικό και τις προμήθειες. Οι αδυναμίες αυτές είχαν ως αποτέλεσμα την επείγουσα δημιουργία προσωρινών κινητών νοσοκομείων σε ολόκληρο το Ηνωμένο Βασίλειο για ασθενείς που προσβλήθηκαν από τη νόσο COVID-19. Η μεταποιητική βιομηχανία της χώρας κλήθηκε να τροποποιήσει τις γραμμές παραγωγής της για να παραγάγει επειγόντως πρόσθετο ιατρικό εξοπλισμό, όπως αναπνευστήρες, με σκοπό να καλυφθεί το αναμενόμενο επίπεδο ζήτησης. Η κρίση λόγω της νόσου COVID-19 είχε ως αποτέλεσμα να επιδεινωθούν οι υπάρχουσες ελλείψεις εργατικού δυναμικού στον

τομέα της υγείας. Για τη διαχείριση παρόμοιων κρίσεων στο μέλλον απαιτούνται επενδύσεις στα συστήματα υγείας σε ολόκληρο το Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς και αποτελεσματικά μέτρα δημόσιας υγείας στα οποία θα έχουν διατεθεί επαρκείς πόροι. Οι επενδύσεις αυτές θα πρέπει να στοχεύουν στην παροχή του απαραίτητου εξοπλισμού, των απαραίτητων εγκαταστάσεων και του απαιτούμενου εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού και, γενικότερα, να δημιουργούν την ικανότητα παροχής όλων των αναμενόμενων συνήθων υπηρεσιών υγείας, παράλληλα με την περίθαλψη των ασθενών που έχουν προσβληθεί από την νόσο COVID-19 ή από παρόμοιες λοιμώδεις νόσους.

(19) Είναι πιθανό η τρέχουσα κρίση να έχει μεγαλύτερο αντίκτυπο στα πλέον ευάλωτα άτομα, επιδεινώνοντας τη φτώχεια. Ο κίνδυνος φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού είχε ήδη αρχίσει να αυξάνεται πριν από την κρίση, παρά το άνευ προηγουμένου χαμηλό ποσοστό ανεργίας. Τα ποσοστά φτώχειας των εργαζομένων και παιδικής φτώχειας είναι επίσης υψηλά. Οι περικοπές και οι μεταρρυθμίσεις στον τομέα της κοινωνικής πρόνοιας απειλούν να υπονομεύσουν την ισχυρή επίδραση του συστήματος φορολογίας και παροχών του Ηνωμένου Βασιλείου στη μείωση της φτώχειας. Υπάρχουν περιθώρια για την ενίσχυση της στήριξης των πλέον ευάλωτων ατόμων, συμπεριλαμβανομένων των φτωχών παιδιών, δεδομένου μάλιστα ότι η κρίση αναμένεται να αυξήσει περαιτέρω την εισοδηματική ανισότητα.

(20) Η βελτίωση της παραγωγικότητας της εργασίας εξακολουθεί να αποτελεί μείζονα πρόκληση για το Ηνωμένο Βασίλειο. Η ωριαία παραγωγή είναι σημαντικά χαμηλότερη στο Ηνωμένο Βασίλειο σε σύγκριση με τις περισσότερες ανεπτυγμένες οικονομίες και ελάχιστα υψηλότερη σε σύγκριση με την περίοδο πριν από τη χρηματοπιστωτική κρίση. Η αύξηση του ΑΕΠ οφείλεται στην αύξηση της απασχόλησης, ενώ ουσιαστικά δεν σημειώθηκε αύξηση της παραγωγικότητας στο πρόσφατο παρελθόν. Παρά τη στενότητα της αγοράς εργασίας, η παραγωγικότητα της εργασίας στο Ηνωμένο Βασίλειο παραμένει κατά βάση στάσιμη από τις αρχές του 2018. Η αύξηση των πραγματικών μισθών εξακολουθεί να είναι αργή. Πολλές περιοχές του Ηνωμένου Βασιλείου είναι σχετικά φτωχές, με συγκριτικά χαμηλά επίπεδα επενδύσεων σε δεξιότητες και υποδομές. Οι περιορισμένες προοπτικές επαγγελματικής εξέλιξης των ατόμων με χαμηλόμισθες θέσεις εργασίας επηρεάζουν αρνητικά τόσο την παραγωγικότητα όσο και τη φτώχεια. Η κατάσταση αυτή αναμένεται να συνεχιστεί και ενδέχεται μάλιστα να επιδεινωθεί λόγω της κρίσης που προκάλεσε η νόσος COVID-19. Η πρόσφατη πανδημία δημιουργεί επίσης σημαντικές προκλήσεις για τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης του Ηνωμένου Βασιλείου, ιδίως λόγω της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης και των διαφορών όσον αφορά την πρόσβαση στη διαρθρωμένη μάθηση. Κατά συνέπεια, υπάρχει περιθώριο αύξησης της παραγωγικότητας μέσω της αντιμετώπισης ευρύτερων προβλημάτων, όπως το χαμηλό ποσοστό επενδύσεων σε εξοπλισμό, σε υποδομές και στην έρευνα και ανάπτυξη, καθώς και οι ελλείψεις κυρίως σε βασικές και τεχνικές δεξιότητες. Το Ηνωμένο Βασίλειο σκοπεύει να επενδύσει περισσότερο στην έρευνα και την καινοτομία και να βελτιώσει τη χρήση των υφιστάμενων τεχνολογιών σε ολόκληρη την οικονομία.

(21) Για την τόνωση της οικονομικής ανάκαμψης, θα είναι σημαντικό να επισπευσθούν ώριμα έργα δημόσιων επενδύσεων και να προωθηθούν οι ιδιωτικές επενδύσεις, μεταξύ άλλων μέσω σχετικών μεταρρυθμίσεων. Το Ηνωμένο Βασίλειο εξακολουθεί να παρουσιάζει έλλειψη στέγης. Εμφανίζονται προβλήματα σε επίπεδο παραγωγικής ικανότητας, ενώ ο όγκος των κατασκευών κατοικιών παραμένει κάτω από τον απαιτούμενο για την κάλυψη της εκτιμώμενης ζήτησης. Η ποσότητα και η τοποθεσία των εκτάσεων που είναι διαθέσιμες για νέες κατοικίες είναι περιορισμένες λόγω των

αυστηρών ρυθμίσεων της αγοράς γης, ιδίως γύρω από κωμοπόλεις και μεγαλουπόλεις. Ο κατασκευαστικός τομέας παραμένει βασικός παράγοντας για τη στέγαση, καθώς και για την επίτευξη των μελλοντικών στόχων όσον αφορά την ενεργειακή απόδοση και το κλίμα, παρά το γεγονός ότι η μείωση της ποσότητας της ενέργειας που χρησιμοποιείται για την οικιακή θέρμανση αποτελεί περίπλοκο ζήτημα λόγω της ηλικίας του αποθέματος κατοικιών και της αργής αντικατάστασής του. Μετά από δεκαετίες ανεπαρκών δημόσιων επενδύσεων, η κυβέρνηση αρχίζει να αντιμετωπίζει το έλλειμμα υποδομών. Έχει σημειωθεί ενθαρρυντική πρόοδος όσον αφορά τις επενδύσεις στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και έχει επιτευχθεί σημαντική μείωση των εκπομπών στον τομέα της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν προβλήματα σε ολόκληρη την οικονομία όσον αφορά τη μετάβαση προς την κλιματική ουδετερότητα. Τα οδικά, σιδηροδρομικά και αεροπορικά δίκτυα του Ηνωμένου Βασιλείου πλησιάζουν το ανώτατο όριο χωρητικότητας, γεγονός το οποίο συμβάλλει στην κυκλοφοριακή συμφόρηση και την ατμοσφαιρική ρύπανση. Ενώ το Ηνωμένο Βασίλειο φιλοδοξεί να βρίσκεται στην πρώτη γραμμή όσον αφορά τα οχήματα μηδενικών εκπομπών, το μεγαλύτερο μέρος του σιδηροδρομικού δικτύου του δεν έχει ακόμη εξηλεκτριστεί. Αν και η κάλυψη των δικτύων με 100% οπτική ίνα στο Ηνωμένο Βασίλειο είναι ακόμη περιορισμένη, ο ανταγωνισμός στην αγορά των δικτύων αυτών αυξάνεται, καθώς η κυβέρνηση αυξάνει σημαντικά τη δημόσια στήριξη για την ανάπτυξη του δικτύου οπτικών ινών. Ωστόσο, αυτές οι επενδύσεις σε ψηφιακές υποδομές πρέπει να συνοδεύονται από τη βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων, καθώς το Ηνωμένο Βασίλειο πάσχει από διαρθρωτικό έλλειμμα όσον αφορά τις εξειδικευμένες δεξιότητες στον τομέα της πληροφορικής.

(22) Ενώ οι παρούσες συστάσεις επικεντρώνονται στην αντιμετώπιση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας και στη διευκόλυνση της οικονομικής ανάκαμψης, οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2019, που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 9 Ιουλίου 2019, κάλυπταν επίσης μεταρρυθμίσεις απαραίτητες για την αντιμετώπιση μεσοπρόθεσμων έως και μακροπρόθεσμων διαρθρωτικών προκλήσεων. Οι εν λόγω συστάσεις εξακολουθούν να ισχύουν και θα συνεχιστεί η παρακολούθησή τους στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου μέχρι τη λήξη της μεταβατικής περιόδου.

(23) Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο παρέχει το πλαίσιο για τον συνεχή συντονισμό της οικονομικής πολιτικής και της πολιτικής για την απασχόληση στην Ένωση, ο οποίος μπορεί να συμβάλει σε μια βιώσιμη οικονομία. Τα κράτη μέλη έχουν συνεκτιμήσει, στα εθνικά τους προγράμματα μεταρρυθμίσεων για το 2020, την πρόοδο που έχει σημειωθεί ως προς την εφαρμογή των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) των Ηνωμένων Εθνών. Με τη διασφάλιση της πλήρους εφαρμογής των κατωτέρω συστάσεων, το Ηνωμένο Βασίλειο θα συμβάλει στην πρόοδο ως προς την επίτευξη των ΣΒΑ και στην κοινή προσπάθεια να διασφαλιστεί η ανταγωνιστική βιωσιμότητα στην Ένωση.

(24) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2020, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής του Ηνωμένου Βασιλείου και τη δημοσίευσε στην έκθεση του 2020 για τη χώρα[8]. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σύγκλισης του 2020 και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2020, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς το Ηνωμένο Βασίλειο κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνον τη συνάφειά τους για

[8] SWD(2020) 527 final.

την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στο Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά και τη συμμόρφωσή τους με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της Ένωσης, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο Ένωσης κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων.

(25) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σύγκλισης του 2020 και η γνώμη του[9] αποτυπώνεται ειδικότερα στη σύσταση 1 κατωτέρω,

ΣΥΝΙΣΤΑ στο Ηνωμένο Βασίλειο να μεριμνήσει, το 2020 και το 2021, προκειμένου:

1. να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα, σύμφωνα με τη γενική ρήτρα διαφυγής, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της πανδημίας, τη βιωσιμότητα της οικονομίας και, ακολούθως, τη στήριξη της ανάκαμψης· όταν το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, να επιδιώξει την εφαρμογή δημοσιονομικών πολιτικών που αποσκοπούν στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους, με παράλληλη ενίσχυση των επενδύσεων· να ενισχύσει την ανθεκτικότητα του συστήματος υγείας·

2. να διασφαλίσει την επάρκεια και την κάλυψη του συστήματος κοινωνικής προστασίας για την παροχή στήριξης προς όλους, ιδίως προς όσους έχουν πληγεί περισσότερο από την κρίση·

3. να προωθήσει την καινοτομία και να στηρίξει την ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου· να επισπεύσει ώριμα έργα δημόσιων επενδύσεων και να προωθήσει τις ιδιωτικές επενδύσεις για την τόνωση της οικονομικής ανάκαμψης· να επικεντρώσει τις επενδύσεις στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, ιδίως στη στέγαση, στην καθαρή και αποδοτική παραγωγή και χρήση ενέργειας, στις υποδομές βιώσιμων μεταφορών και στα ευρυζωνικά δίκτυα υψηλής ταχύτητας.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

[9] Δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου.